

HRVATSKI *glasnik*

XXXIV. godina, 16. broj

18. travnja 2024.

cijena 300 Ft

FOTO: BRANKA PAVIĆ BLAŽETIN

40 godina Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu u Pečuhu

8. i 9. stranica

Redovna sjednica Skupštine HDS-a
4. i 5. stranica

U santovačkom vrtiću i školi
6. stranica

Nagrade likovnog natječaja
10. i 11. stranica

Mentor

Značenje riječi mentor potječe iz grčke mitologije. Priča kaže kako je Odisej prije odlaska u Trojanski rat prijatelju Mentoru povjerio brigu o svojem sinu Telemahu. Mentor se je brinuo za Telemaha, učio ga svojim bogatim iskustvom, anegdotama, pričama... Motivirao ga je u odnosu punu povjerenja. To je ono što bi mentorstvo i danas trebalo predstavljati.

Nedavno se u Budimpešti održalo natjecanje u kazivanju poezije i proze. Bilo je lijepo. Djeca su izvodila pjesme čiju su interpretaciju pripremila sa svojim mentorima. Atmosfera je bila svečana, osjetilo se koliko je natjecateljima i njihovim mentorima događanje važno i koliko su truda uložili. Mentori su svojim natjecateljima sugerirali različite pristupe izvođenju pjesama, pa su neka djeca držala ruku na srcu dok su izgovarala domoljubne stihove, neka su djeca svaki stih ilustrirala pokretom, a neki su mentori majstorski napravili analizu pjesme te su različite strofe izvedene u različitim tempu i atmosferi s koncentracijom na igru iznutra, sve uz misao o tome da za potpunu izvedbu nije dovoljno lijepo izražavanje, nego i unutarnje proživljavanje stihova.

Mentori nisu samo nastavnici koji nas usmjeravaju. Mentori su i mnogi drugi: naši roditelji, naši nadređeni na poslu, tj. oni koji su u poziciji da nam prenesu znanje. Dobar je mentor jako važan – on nas može usmjeriti na pravi put, potaknuti razvoj naših sposobnosti. Mentorstvo je svojevrsno partnerstvo zasnovano na povjerenju, ono uključuje konstruktivne povratne informacije, nuđenje izazova koji pomiču naše granice i potiču razvoj. Ono podrazumijeva pozitivno ozračje, ali i sposobnost mentora da „uđe u naše cipele“, tj. da razumije i našu perspektivu te da zna slušati. Bez pozitivnog i dosljednog sustava vrijednosti, emocionalne inteligencije i empatije te profesionalnosti nemoguće je stvoriti plodno tlo. Bez toga je moguća samo disfunkcionalnost te nemotiviranost koja pobija talent i volju za boljim.

Kršul

GLASNIKOV TJEDAN

„Ostvarili smo suradnju s hrvatskim zajednicama od Novog Zelanda do Kosova, od Švedske do BiH, od Rumunjske do Južnoafričke Republike, od Čilea do Slovačke.“

U povodu predaje kandidacijskih lista za sudjelovanje na parlamentarnim izborima, točnije na izborima za zastupnike za Hrvatski sabor 2024. koji su održani 17. travnja (16. i 17. travnja 2024. za hrvatske državljane koji žive izvan Republike Hrvatske), nositelj liste Hrvatske demokratske zajednice za XI. izbornu jedinicu Zvonko Milas uputio je poruku Hrvatima i Hrvatima izvan Republike Hrvatske. Između ostaloga je naveo:

„Velika je čast biti nositelj liste HDZ-a za XI. izbornu jedinicu, izbornu jedinicu u kojoj svoje pravo glasa ostvaruju hrvatski državljani bez prebivališta u Republici Hrvatskoj, odnosno Hrvati koji žive izvan granica Lijepe Naše. Kandidati na ovoj listi redom su ljudi koji su priznati i prepoznati u svojim sredinama, ljudi iza kojih stoje rezultati. Spoj mudrosti i iskustva s duhom mladosti i nove energije. Izborom kandidata na listi uključili smo sve kategorije Hrvata izvan RH – od pripadnika hrvatskog naroda u BiH, hrvatske nacionalne manjine do hrvatskog iseljeničtva. Izborom kandidata na listi potvrđujemo vrijednosti za koje smo se zalagali od početka stvaranja HDZ-a i početka stvaranja naše zajedničke domovine.

Kad govorimo u brojkama, reći ću samo da je iza nas više od 5000 ostvarenih zajedničkih projekata i više od 10 000 stipendija – bilo da je riječ o studentskim stipendijama ili stipendijama za učenje hrvatskog jezika. Kontinuirano, iz godine u godinu, bez obzira na COVID i druge krize, povećana su financijska sredstva za programe Hrvata izvan Lijepe Naše. Ostvarili smo suradnju s hrvatskim zajednicama od Novog Zelanda do Kosova, od Švedske do BiH, od Rumunjske do Južnoafričke Republike, od Čilea do Slovačke.

Otvaramo vrata hrvatskih sveučilišta za potomke hrvatskih iseljenika, jačamo prekograničnu suradnju u okviru EU fondova. Osnažili smo hrvatsku manjinu, njihov po-

ložaj i status i ojačali njihove institucije. Kao zoran primjer ovdje ću izdvojiti samo jedan projekt – izgradnju Hrvatske kuće Matica u Subotici, središnjem mjestu triju ključnih hrvatskih institucija u Republici Srbiji. Taj hrvatski dom u potpunosti je financirala hrvatska vlada, a to ćemo činiti i dalje. U planu je izgradnja još sedam matica u sredinama u kojima živi hrvatska zajednica u Srbiji. Neupitnu potporu dajemo političkim predstavnicima Hrvata od Crne Gore do Srbije.

Nikad nismo bili bliži Hrvatima izvan Hrvatske. Uz Savjet Vlade za Hrvate izvan Hrvatske povezali smo se s predstavnicima hrvatskoga naroda diljem svijeta te više nego ikad pozorno slušamo, radimo na poboljšanju i mijenjamo zakone koji omogućuju njihov povratak u Hrvatsku. Povratnicima iz dijaspore omogućavamo podršku pri integraciji korak po korak. Mjerom *Biram Hrvatsku* snažno potičemo mlade koji su otišli na valu EU mobilnosti diljem Europe da novostečena znanja i radno iskustvo primijene u Hrvatskoj. Izmijenili smo Zakon o hrvatskom državljanstvu i pojednostavnili njegovo stjecanje brojnim hrvatskim iseljenicima. Kao trajni zalag prosperitetnije budućnosti većinu naših aktivnosti usmjerili smo prema mladima, bilo da potičemo projektnu suradnju ili dajemo potporu obrazovanju i pružanju prilika za razvoj njihovih talenata.

Osmišljenim i kontinuiranim mjerama i aktivnostima snažno smo pružili potporu svemu što doprinosi očuvanju i razvijanju hrvatske tradicijske, ali i suvremene kulture, baštine, hrvatskog jezika i svega onog što nas kao narod čini prepoznatljivim u svijetu – naš identitet. Naša podrška sunarodnjacima diljem svijeta vidljiva je u svim sferama života, u svemu onom što nam je kao narodu važno. Dio smo jednog i nedjeljivog naroda, ma gdje bili. To živimo, radimo, pokazujemo djelima.“

Branka Pavić Blažetin

HRVATSKI glasnik

Čitajte i širite Hrvatski glasnik,
tjednik Hrvata u Mađarskoj!

Ivan Gugan na listi HDZ-a u XI. izbornoj jedinici na 10. mjestu

Na listi Hrvatske demokratske zajednice (HDZ) u XI. izbornoj jedinici na 10. mjestu predsjednik HDS-a Ivan Gugan. U izjavi za Hrvatski glasnik on reče kako je to „priznanje hrvatskoj zajednici u Mađarskoj, priznanje svemu onome što radimo posljednjih desetljeća, možda i posljednjih nekoliko godina, i to se sve više prepoznaje i u Republici Hrvatskoj“. Dodao je: „Mislim da se vidi kako je i moralna i materijalna pomoć utrostručena i smatram kako je to zasluga premijera Andreja Plenkovića i njegove vlade. Pozornost prema Hrvatima

izvan Republike Hrvatske neusporedivo je veća nego prije i mislim da je to prirodno. Mi koji živimo u Mađarskoj vidimo koliko mađarska vlada brine o Mađarima izvan granica i vjerujemo kako će tako biti i u Republici Hrvatskoj.“

Na pitanje je li član te stranke odgovorio je: „Nisam član HDZ-a, ja sam simpatizer politike ove vlade, odnosno predsjednika vlade Andreja Plenkovića. Ja sam europski nastrojen i radujem se što je Hrvatska krenula u tom smjeru. Sretan sam i ponosan što je Hrvatska ušla u šengenski

prostor i uvela euro. Mislim da je Hrvatska postigla sve ciljeve postavljene početkom devedesetih godina, a puno toga upravo posljednjih godina. Ja sam vrlo sretan zbog toga i vjerujem kako će se to i nastaviti. Ako mogu na neki način i minimalno pomoći, to rado činim.“

Branka Pavić Blažetin

Jasna Vojnić na listi HDZ-a u XI. izbornoj jedinici na 5. mjestu

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini jednoglasno je donijelo odluku da će na predstojećim izborima za Hrvatski sabor u Republici Hrvatskoj u XI. izbornoj jedinici podržati listu HDZ-a, čiji je nositelj Zvonko Milas.

Članica DSHV-a i aktualna predsjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća Jasna Vojnić na toj je listi na 5. mjestu. Glavni

razlog za tu odluku temelji se na dosadašnjoj bogatoj i plodonosnoj suradnji dviju stranaka koja se osobito razvila otako je na čelu Andrej Plenković. Ona se očituje u brojnim posljedicama uvećane političke i ine podrške. Predsjedništvo jedine relevantne političke stranke Hrvata u Srbiji pozvalo je sve državljane Republike Hrvatske koji imaju prebivalište

u Srbiji da iziđu na izbore u što većem broju te da glasaju za izbornu listu HDZ-a.

Branka Pavić Blažetin

POSJET BRČKOM I TUZLI

Zvonko Milas, nositelj liste HDZ-a u XI. izbornoj jedinici, te kandidati na toj listi Ivan Gugan (Mađarska) i Ana Andrić (BiH) posjetili su 4. travnja Brčko i grad Tuzlu, gdje su predstavili dosadašnje rezultate Vlade Republike Hrvatske te program za buduće uspješnije djelovanje grada Tuzle. Obišli su neke od projekata koje podupire hrvatska vlada – od novoizgrađenog Hrvatskog kulturnog centra sv. Franje do Katoličkog školskog centra sv. Franje u Tuzli. Ondje su se susreli i s predstavnicima Hrvata iz te županije.

Zvonko Milas, nositelj liste HDZ-a u XI. izbornoj jedinici, s kandidatom na toj listi Ivanom Guganom (Mađarska)

„Puna potpora i podrška HDZ-u i premijeru Plenkoviću najmanje je što možemo učiniti kako bismo zahvalili na svemu što čine za Hrvate u Tuzlanskoj županiji i cijeloj BiH“, poručila je Nataša Pavić, kandidatkinja na listi HDZ-a u XI. izbornoj jedinici koja dolazi upravo iz te županije.

Ivan Gugan, kandidat s liste koji dolazi iz Mađarske, naglasio je važnost snažnijeg međusobnog povezivanja Hrvata diljem svijeta.

„Jedna smo velika globalna obitelj, bez obzira na to gdje živimo. To sutra može biti naša prednost i naša snaga“, poručio je Gugan te dodao kako vjeruje u snagu hrvatskog zajedništva pod vodstvom HDZ-a i u narednom mandatu.

„Nastavljamo zajedno raditi i graditi. Nastavljamo suradnju i ubuduće, a sve s jednim ciljem, s ciljem boljeg života naših ljudi u ovoj županiji i cijeloj BiH“, istaknuo je Milas.

Branka Pavić Blažetin

REDOVNA SJEDNICA SKUPŠTINE HDS-A U PEČUHU

Usvojen Proračun HDS-a, Ureda, institucija i medija

U skladu s odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave sazvana je redovna sjednica Skupštine koja je održana 9. ožujka ove godine u Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu u Pečuhu. Nakon što je prije nešto manje od mjesec dana u Baji zbog nedorađenosti Proračuna odluka o usvajanju odgođena za sljedeću sjednicu, Skupština je na prijedlog svih skupštinskih Odbora bez rasprave i jednoglasno usvojila Proračun Hrvatske državne samouprave, Ureda, institucija i medija za 2024. godinu s jednakim prihodima i rashodima od 2 648 873 629 forinti.

Na zajedničkoj sjednici skupštinskih Odbora Proračun HDS-a, Ureda, institucija i medija predložen Skupštini na usvajanje

Kako je i najavljeno prije nešto manje od mjesec dana u Baji, na dnevnom redu bila je rasprava i prihvaćanje Proračuna HDS-a, Ureda, institucija i medija za 2024. godinu. Podsjetimo kako je to zapravo bio nastavak bajске sjednice na kojoj je usvajanje Proračuna odgođeno jer zbog nekih zakonskih promjena nije bilo vremena za sastavljanje proračuna za HDS-ove odgojno-obrazovne ustanove.

U nazočnosti vijećnika i stalno pozvanih gostiju – voditelja ustanova, poduzeća i djelatnika Ureda – prije sjednice Skupštine održana je zajednička sjednica skupštinskih odbora, izuzev Odbora za financije koji je već

Nazočne je pozdravio predsjednik HDS-a Ivan Guban

Dio nazočnih zastupnika

prije zasjedao. Sjednica je započela raspravom o prijedlogu Proračuna HDS-a, Ureda, institucija i medija za 2024. godinu koju je vodila zamjenica predsjednika. Kako je uz ostalo naglasila Angela Šokac Marković, Odbor za financije zasjedao je već prije, a sad je na dnevnom redu rasprava o Proračunu svih

drugih odbora. Nakon kraće rasprave, nerazumijevanja pa i dobacivanja nekih vijećnika zašto se sjednica svih odbora drži zajednički predsjednik Guban pojasnio je da je to zato što su svi skupa i radi toga da ne bi morali čekati jedni na druge. Zbog toga su bili mišljenja da odbori ne trebaju zaseb-

no zasjedati, nego zajedno, ali ako tako ne žele, neka zasjedaju odvojeno. Nakon kraće rasprave i predsjednikovih pojašnjenja sjednica je nastavljena. Predsjednik Odbora za financije Ladislav Kovač izvijestio je Skupštinu da oni predlažu prihvaćanje u međuvremenu dorađenog prijedloga Proračuna uz usmenu dopunu da se u slučaju odgojno-obrazovnih ustanova prenošenje prošlogodišnjeg ostatka novca, a ove godine i trošenje, odobri tako da se najprije ispune obveze povezane s potporama i ulaganjima. Do tada, odnosno do prihvaćanja obračuna Proračuna za 2023. godinu (najkasnije 31. svibnja), ostatak se ne može trošiti na drugo. Konačno su na zajedničkoj sjednici odbori bez rasprave i primjedbi jednoglasno podržali prijedlog Proračuna HDS-a, Ureda i pojedinačno svih institucija te ga predložili Skupštini na usvajanje.

Sjednica Skupštine

Nakon zajedničke sjednice skupštinskih odbora nazočne je srdačno pozdravio predsjednik Ivan Guban utvrdivši kako postoji

potreban kvorum jer se na poziv odazvalo 24 od ukupno 31 vijećnika. Među stalno pozvanim gostima sjednici su nazočili i voditelji HDS-ovih ustanova, nekih poduzeća te djelatnici Ureda. Za ovjerovitelja zapisnika jednoglasno je izabran Ladislav Kovač. Budući da drugih prijedloga nije bilo, jednoglasno je prihvaćen pismeno predložen dnevni red od 18 točaka, od toga je 14 točaka bilo povezano s Proračunom HDS-a, Ureda, institucija i medija za 2024. godinu.

Prihvaćena dopunska operativna potpora Vlade Mađarske od 55 000 000 forinti

U okviru prve točke dnevnog reda jednoglasno je prihvaćena dopunska operativna potpora Vlade od 55 000 000 forinti koja će se ostvariti preko Fonda „Gábor Bethlen“. Kako je u usmenoj dopuni dodao predsjednik Gugan, dobili su već i pismo potvrde, a pitanje je dana kad će se potpisati ugovor i nakon toga doznačiti sredstva. Ova potpora još nije mogla biti u Proračunu, stoga će ona biti ugrađena pri njegovoj izmjeni, što će mnogome pridonijeti radu institucija. Vjeruje da će u najmanju ruku ublažiti probleme održavanja institucija. Dodao je i to da su se usuglasili s glasnogovornikom Jozom Solgom da će se u dogovoru s ostalim narodnostima pokrenuti pitanje povećanja proračuna svih državnih samouprava za sljedeću godinu zbog povišenih troškova institucija. To će potaknuti tijekom proljeća, prije najavljenog usvajanja Državnog proračuna za 2025. godinu.

O Proračunu HDS-a, Ureda i institucija za 2024. godinu

Uslijedila je rasprava o proračunu pojedinih ustanova, a bez rasprave i primjedbi usvojen je proračun za 2024. godinu Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma „Santovo“, Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu u Pečuhu, Hrvatskog vrtića i osnovne škole „Mate Meršić Miloradić“ u Sambotelu; proračuna i plana rada za 2024. godinu Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskog kluba Augusta Šenoe, Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“, Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“, Kulturnog centra bačkih Hrvata, Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra, Hrvatskog internata „Collegium Croaticum“ te proračun Ureda Hrvatske državne samouprave.

Dio nazočnih zastupnika

Uz prethodnu odluku o tome da „HDS ne ulazi u poslovanja uslijed kojih bi mogle nastati financijske obveze kojima se stvaraju dugovi“ Skupština je zaključno bez rasprave i primjedbi jednoglasno usvojila proračun Hrvatske državne samouprave, Ureda, institucija i medija za 2024. godinu s jednakim prihodima i rashodima od 2 648 873 629 forinti. Najveći dio prihoda čini potpora iz državnog proračuna od 2 055 447 426, a među rashodima najveći su oni koji su planirani za osobne izdatke od 1 472 865 088 forinti. Od toga su operativni prihodi i rashodi 2 385 920 744 forinti, prihodi i rashodi ulaganja 262 952 885 forinti od čega se 170 657 885 forinti planira na teret ostatka novca od prošle godine. Rashodi ulaganja planirani su u vrijednosti od 27 004 825 forinti, a za obnovu od 157 948 060 forinti. Uz to usvojeno je i izvršenje privremenog Proračuna HDS-a, Ureda i institucija za razdoblje od 1. siječnja do 9. ožujka dok nije bilo usvojenog Proračuna za 2024. godinu.

Odluka o odbijanju obračuna potpore HDS-a i sankcioniranju Zalskog udruženja

Uslijedila je rasprava o izvješću i djelovanju županijskih udruženja hrvatskih samouprava za 2023. godinu. Veća i žustrija rasprava povela se oko obračuna Zalskog udruženja hrvatskih samouprava, koja nije ispunila pravilnikom propisane uvjete potpore jer među svoje programe nije uvrstila najmanje jednu državnu hrvatsku priredbu. Nakon žustre rasprave Skupština nije prihvatila izvješće Zalskog udruženja uz odluku da se milijun forinti mora vratiti. Uz to je sankcionirala Zalsko udruženje tako da ono ne može sudjelovati u potpori za ovu godinu. Kako se ne bi isključila Zalska regija, udruženju je dana mogućnost da se natječe za potporu uz pomoć Hrvatske samouprave Zalske županije.

U okviru posljednje točke dnevnog reda Skupština je na molbu Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma „Santovo“ usvojila odluku o popunjavanju upražnjenog radnog mjesta od 1. ožujka 2024. godine.

Potpura Vlade RH od 320 000 eura za rad Hrvatskog kazališta Pečuh i utemeljenje Multimedijalnog muzeja Hrvata u Mađarskoj

Pod točkom Razno predsjednik Ivan Gugan izvijestio je Skupštinu kako će se krajem travnja ili početkom svibnja održati izbori za Hrvatski sabor, a dobili su i obavijest u vezi s projektima koje su inicirali. S jedne strane očekuje se da će još do izbora biti donesene odluke u vezi s uporabom objekta u Vlašićima, a s druge strane u vezi s dva projekta očekuje se objava odluka Vlade u Narodnim novinama o potpori od 85 000 eura za Hrvatsko kazalište u Pečuhu i potpori od 235 000 eura za Multimedijalni muzej Hrvata u Mađarskoj. Što se tiče tih potpora, potpisat će se ugovor sa Središnjim državnim uredom za Hrvate izvan RH.

S. B.

UMOK – U Umoku su se 25. ožujka sastali zastupnici hrvatskih mjesnih samouprava i hrvatskih udruga iz Đurško-mošonsko-šopronske županije kako bi se obavijestili o predstojećim izborima za narodnosne samouprave, donosi na svojem Facebook profilu zastupnica Hrvatske državne samouprave Marija Pilšić. Predavanje je održao glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, a skupu su nazočili i predsjednik HDS-a Ivan Gugan te bivši parlamentarni zastupnik Matija Firtl. Govorio je o terminima i registraciji u hrvatski birački popis te terminima koji se vežu uz narodnosne izbore na mjesnoj, županijskoj i državnoj razini.

DAN HRVATSKOGA JEZIKA 2024.

Projektan dan u santovačkom hrvatskom vrtiću i školi

U Hrvatskom vrtiću i osnovnoj školi u Santovu 22. ožujka održan je već tradicionalni Dan hrvatskoga jezika te ujedno projektan dan učenika posvećen hrvatskom jeziku, kulturi i tradiciji.

Učenici na otvorenju

Nakon zajedničkog otvorenja i pozdravnih riječi ravnateljice Marije Žužić Kovács uslijedio je cjelodnevni program na raznim radionicama po vrtičkim skupinama i školskim razredima. Sa sadržajima Dana hrvatskoga jezika u školi upoznala nas je Mirjana Šibalin, nastavnica hrvatskoga jezika i književnosti, a u vrtiću voditeljica vrtića Anica Filaković.

Učenici su i sami izrađivali krunice

Učenici 5. razreda odjenuli su santovačku šokačku nošnju

Kako nam je uz ostalo kazala učiteljica Mirjana Šibalin, u višim razredima svaki je razred imao poseban zadatak. Tako su se učenici 5. razreda upoznavali s tradicijskom nošnjom santovačkih šokačkih Hrvata, pri čemu su i sami odjenuli narodnu nošnju. Učenici 6. razreda izrađivali su plakate za Dan hrvatskoga jezika s najvažnijim informacijama o tome danu (npr. o Deklaraciji o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika). Nakon što su poslušali kratko izlaganje o Danima

hrvatskoga jezika i prezentaciju o glagoljici, učenici 7. razreda za zadatak su dobili otkriveni znamenitosti povezane s istaknutim osobama: nadgrobne spomenike, spomen-ploče i rodne kuće istaknutih santovačkih Hrvata. Na temelju sakupljenog materijala, zabilježenih fotografija i informacija trebali su izraditi projekt na zadanu temu. Tako je jedna skupina radila projekt na temu glagoljice, druga na temu Dani hrvatskoga jezika, a treća na temu Preradovićeve pjesme „Rodu o jeziku“. Učenici 8. razreda najviše su se posvetili santovačkoj gastronomiji te su upoznali i pripremali santovačke pakaraje. Sljedeće godine planiraju prirediti i malu školsku izložbu učeničkih radova.

Slično je bilo i u nižim razredima, a primjerice 4. razred pod vodstvom vjeroučiteljice upoznao je stare molitvenike, pjesmarice, posebno molitvu krunice – što je krunica i kako se ona moli. I u ostalim nižim razredima upoznavali su se s hrvatskom poviješću, zemljopisom, jezikom i državnim

simbolima te s drugim prepoznatljivostima Hrvata i Hrvatske – trobojnicom, grbom, kravatom i dr. Bojili su, šarali i izrađivali radove od papira i drugih materijala.

Kako nam je kazala voditeljica vrtića Anica Filaković, u skladu s uzrastom tijekom dana po skupinama su pravili kravate različitim tehnikama (lijepljenjem, bojenjem, prstićima). Mališani iz velike skupine bojili su hrvatsku trobojnicu, a uz to i razgovarali o hrvatskom jeziku. Na kraju su mališani triju vrtičkih skupina zajedno učili hrvatske pjesme, igre i plesove, primjerice „Ej, gori lampa“.

Mališani iz vrtičkih skupina zajedno su pjevali i plesali

Dodajmo kako su Dani hrvatskoga jezika zapravo otvoreni Školskim natjecanjem u kazivanju stihova uz sudjelovanje tridesetak učenika od 1. do 8. razreda, a pobjednici iz raznih kategorija predstavljali su školu na državnom natjecanju u budimpeštanskom HOŠIG-u.

S. B. • Foto: Facebook Hrvatske škole

Stipendija Hrvatske samouprave Pečuha

Hrvatska samouprava Pečuha već godinama dva puta godišnje raspisuje javni natječaj za dodjelu stipendija hrvatskim srednjoškolcima s prebivalištem u Pečuhu. Na temelju ovogodišnjeg natječaja dodijeljene su tri stipendije u vrijednosti od 100 000 forinti za prvo polugodište školske godine 2023./2024.

Pravo na sudjelovanje u javnom natječaju imali su učenici koji su ispunili dva opća uvjeta – da pripadaju hrvatskoj zajednici i imaju prebivalište u gradu Pečuhu. Kandidati su uz prijavu za sudjelovanje na javnom natječaju bili dužni priložiti i kratak životopis na hrvatskom jeziku s posebnim naglaskom na aktivnosti u hrvatskoj zajednici, preporuku razrednika o aktivnostima učenika u razrednoj/školskoj zajednici s posebnim osvrtom na hrvatske priredbe (10 – 20 rečenica), potvrdu srednjoškolske obrazovne ustanove da je kandidat polaznik škole, ovjerenu presliku svjedodžbe o uspjehu na kraju prvog polugodišta u školskoj godini 2023./2024. te ostale dokumente navedene u natječaju: diplome s natjecanja, svjedodžbe o jezičnom ispitu, potvrde o članstvu u plesnoj skupini, zboru, sportskom klubu itd.

Na javni natječaj koji je zaključen 29. veljače 2024. godine prijavilo se devet kandidata. Prijave s nepotpunom dokumentacijom, neovjerene prijave i neovjerene preslike kao i nepravovremene prijave nisu se razmatrale. Zastupničko tijelo Hrvatske samouprave Pečuha prema razrađenim

Predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha Stjepan Blažetin sa stipendisticama: Lotti Andalits, Zara Krausz i Anna Berta Sztanics

kriterijima ocijenilo je pristigle natječaje te izabralo tri kandidatkinje kojima je dodijelilo stipendiju.

Stipendiju je u sklopu Dana hrvatskog jezika učenicima u Obrazovnom centru Miroslava Krleže stipendistima dodijelio predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha

Stjepan Blažetin. Stipendiju su dobile učenica 10. razreda škole Miroslava Krleže Lotti Andalits, učenica 9. razreda škole Miroslava Krleže Zara Krausz i Anna Berta Sztanics, učenica 10. razreda pečuške gimnazije „Lajos Nagy“.

Branka Pavić Blažetin • Foto: Ákos Kollár

TRAGOVIMA NAŠIH PREDAKA

U organizaciji Nefitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“, Hrvatske samouprave Starog Budima – Bekašmeđera i Hrvatskog kluba „August Šenoa“ u Pečuhu je održana priredba „Tragovima naših predaka“. Priredba je već održana u Budimpešti.

Događanje je započelo projekcijom istominutnog putopisnog filma „Tragovima naših predaka“, koji je u produkciji Nefitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatica“ autorski potpisala Timea Šakan-Škrilin. Film je snimljen u sklopu stručnog putovanja po Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj između 22. i 26. listopada 2023. godine.

Nakon projekcije dvadesetpetominutnog filma slijedio je razgovor o utjecaju bosanskih franjevac na život Hrvata u Mađarskoj koji je moderirala autorica filma i ravnateljica Croatice Timea Šakan-Škrilin. U razgovoru su sudjelovali sudionici putovanja: povjesničar i stručni vodič puta Dinko Šokčević te glavni organizator puta i predsjednik Hrvatske samouprave Starog Budima – Bekašmeđera Attila Szoboszlai.

Ravnateljica Croatice Timea Šakan-Škrilin, Dinko Šokčević i Attila Szoboszlai

Nakon razgovora u minigaleriji Kluba otvorena je fotoizložba Lucije Fenyősi, koja je i sama bila sudionica spomenutog putovanja. Lucija je rođena u Pečuhu, diplomirana je anglistica i amaterski se bavi fotografiranjem već petnaestak godina. Na putu je snimila velik broj fotografija od kojih su, kako je otvarajući izložbu rekla Timea Šakan-Škrilin, izabrane izložene.

Branka Pavić Blažetin

40 godina Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže u Pečuhu

Od 11. do 14. ožujka nizom programa u Obrazovnom centru Miroslava Krleže u Pečuhu obilježeni su Dani hrvatskog jezika. U sklopu Dana 14. ožujka s početkom u 14 sati svečanim programom obilježena je 40. obljetnica utemeljenja Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže. Hrvatska gimnazija počela je s radom u utorak 30. kolovoza 1983. godine. Tog se dana službeno preselila i tadašnja osnovna škola iz Ulice Bercsényi u školsku zgradu u Ulici Acsády, gdje je nakon odluke Savjeta Grada Pečuha Hrvatsko-srpska osnovna škola i gimnazija započela s radom u školskoj godini 1983./1984. Učenički dom ostao je do daljnjeg u Ulici Fördő. Prvi gimnazijski razred započelo je 24 učenika, a iznad očekivanja se na raspisane natječaje javio broj pedagoga zainteresiranih za rad u gimnaziji. Učenike je na svečanom otvorenju te povijesne školske godine pozdravio tadašnji ravnatelj škole Milan Ružin.

Školska plesna skupina

Uzvanicima se svečanim govorom na proslavi 40. godine utemeljenja hrvatske gimnazije obratila ravnateljica Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže Janja Živković Mandić. Slijedio je svečani program koji su pripremili djelatnici i učenici škole uz dodjelu „Krležinih nagrada“ umirovljenim nastavnicima hrvatske gimnazije i na samom kraju koncert članova sastava Latino (Željka Krušlina Kruške i Roberta Radoševića) koji su izveli i „Himnu za Krležu“, čiji je tekst napisao profesor Zoran Marjanović, a uglazbio je Željko Krušlin Kruška. Svečanost 40. godišnjice Hrvatske gimnazije u Pečuhu 871. milenijskom fotografijom ovjekovječio je Šime Strikoman.

Svečani program započeo je nastupom zajedničkog zbora nastavnika i učenika koji je izveo pjesmu „Dobro došli, dragi ljudi!“ U svojem je govoru ravnateljica Janja Živković Mandić između ostaloga rekla: „Sretna sam i ponosna jer smo imali mogućnost organizirati svečani program u povodu 40. obljetnice utemeljenja naše Hrvatske gimnazije

Generacije

Miroslava Krleže u Pečuhu. Uspješno putovanje kroz četiri desetljeća obrazovanja predstavlja priliku da zajedno zavirimo u prošlost, osvrnemo se na sadašnjost i skupa sanjamo o budućnosti koja nas očekuje. Od prvih koraka u školskim hodnicima do današnjih trenutaka naša je gimnazija svjetionik znanja, mjesto gdje su se susreli entuzijazam učitelja, radost učenika i izazovi koji su oblikovali karakter mladih umova. Ova je godišnjica prilika da se prisjetimo svih onih

koji su svojom predanošću, strašću i trudom omogućili našoj školi da postane to što danas jest.

U proteklih četrdeset godina gimnazija se proširila u svakom smislu – znatno je porastao broj učenika, pa su se u nekoliko generacija pokretali paralelni razredi, a s tim u skladu povećan je i broj profesora. Kroz gimnaziju je dosad prošao 41 razred, 962 učenika iz svih regija u Mađarskoj u kojima žive Hrvati te 4 ravnatelja i 103 profesora.

U tom je razdoblju dva puta obnovljena zgrada – 2005. proširivanjem stare zgrade i izgradnjom novoga učeničkog doma na istoj lokaciji i 2021. dogradnjom novog kata za gimnazijske potrebe. S obnovljenom infrastrukturom ruku pod ruku idu i uspjesi naših učenika na polju učenja, raznih natjecanja, smotri i sporta.

TRENUTAK ZA PJESMU

Na prozoru je drugi travnja

Na prozoru je drugi travnja,
gle, prozor blista.
U ruci imam olovku
kojoj je zastao dah:
Ne, neću se pomaknuti,
mišlju je uznemiriti.
Već iz daljine
zvono troši svijet,
mrtvi logoruju u vrtu
svaki čas spremni
da me zaspu kamenjem:
po jedan kamen na svaku riječ.

Danijel Dragojević

Kad naši učenici nakon gimnazijskog školovanja pronađu posao koji vole, koji ih ispunjava i kad ih nakon nekoliko godina vidimo kao roditelje koji upisuju svoju djecu u našu školu, to nam je dokaz da naša gimnazija ispunjava svoju misiju i opravdava svoj legitimitet. Ipak, najponosniji smo na one naše učenike koji su prihvatili izazov vremena i vratili se u *alma mater* kao učitelji, nastavnici, profesori da bi s nama zajedno ostavili trag na trnovitom putu narodnog odgoja i obrazovanja.

Svaki učenik, profesor, djelatnik i roditelj ostavio je neizbrisiv pečat u povijesti naše gimnazije, a među njima se naročito ističu moji prethodnici, ravnatelji: Milan Ružin, Ivan Gugan (stariji) i Gábor Győrvári. Ova obljetnica nije samo prilika za slavlje prošlosti nego i poticaj za gradnju još snažnije budućnosti. Neka nove generacije nastave širiti znanje, razumijevanje i ljubav prema učenju i našoj hrvatskoj riječi, neka s ponosom čuvaju našu zajedničku povijest i s nestrpljenjem iščekuju sve ono što im budućnost donosi."

Tradicija

U sklopu svečanog programa nazočnima se u ime održavatelja obratio i čestitao obljetnicu predsjednik Skupštine HDS-a Ivan Gugan. Prikazan je i kratak film snimljen s preminulom profesoricom Mandom Aladžić Kolar o njezinim sjećanjima na dane koji su prethodili pokretanju gimnazije i prvim godinama rada gimnazije. Film su priredili zamjenica ravnateljice Rita Magyar, profesori Tibor Végh i Ákos Kollár te Máté Géczí, učenik 12. razreda.

Prije samog filma minutom šutnje odata je počast preminulim profesorima i učenicima.

Uz prigodne laudacije ravnateljica Živković Mandić predala je i nagrade umirovljenim profesorima. Hrvatska gimnazija Miroslava Krležu uručila je Krležinu nagradu profesoricama Marici Stanić, Évi Polgár, Nadi Belajszki, Jeleni Kis Kollár i Marti Gergics. Krležina nagrada uručena je i prijateljskoj gimnaziji – Gimnaziji Pula.

Slijedio je folklorno-kulturni program uz sudjelovanje nastavnika i učenika škole – 2. r. gimnazije (10. r.) izveo je koreografiju bošnjačkih plesova, profesorica Magdalena Drinóczi kazivala je stihove „Razgovor s duhom hrvatskoga jezika“ Zvonimira Bartolića, a Ramona Štivić stihove „Kuća“ Gábora Győrvárij, učenici 1. r. gimnazije (9. r.) izveli su koreografiju šokačkih plesova, Plesna skupina „Baranja“ u sastavu sadašnjih i bivših učenika škole izvela je koreografiju podravskih plesova (koreografiju je uvježbao nastavnik narodnog plesa Đuro Jerant) uz pratnju školskog tamburaškog orkestra pod vodstvom profesora Grge Kovača. Profesor Tibor Végh čitao je ulomak iz pripovijetke „Sjećanje na đачke dane“ Mije Karagića.

Zbor nastavnika i učenika poveo je nazočne na glazbeno putovanje točkom „Od Gradišća do Bačke“. Čule su se sljedeće pjesme: *Šurljali su se junaki; Gizdav san, da san Hrvat; Mura, Mura* (otpjevala učenica Mira Prosenjak); *Drmeš i kolo; Oj, Baranjo* (otpjevala Ildika Bosnyák); *Moj se kiljer; splet bačvansko-šokačkih narodnih pjesama; Oj, Santovo* (otpjevala Biljana Bende); *Na hatiću i Bunjevačka himna*.

Pjevački zbor pripremila je profesorica Marta Rohonczy, a instrumentalnu pratnju osigurali su profesori Grga Kovač, Antuš Vizin i Andor Végh uz pomoć svirača pomagača okupljenih za ovu priliku.

Janja Živković Mandić i Ivan Gugan

Plesna skupina nastavnika i učenika izvela je bunjevačke plesove, a potom je slijedio koncert članova sastava Latino u sklopu kojeg je premijerno izvedena pjesma „Himna za Krležu“, čiji je tekst napisao profesor Zoran Marijanović, a tekst uglazbio i aranžirao Željko Krušlin Kruška.

Program je ostvaren uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Zaklade „Gábor Bethlen“, Zaklade za hrvatsko školstvo u Mađarskoj, Javne zaklade za hrvatski odgoj i obrazovanje u Pečuhu, Hrvatske samouprave Baranjske županije, Hrvatske samouprave Pečuha, Hrvatske samouprave Šikloša, Hrvatske samouprave Udvara, Hrvatske samouprave Harkanja, Instituta za vinogradarstvo i vinarstvo Sveučilišta u Pečuhu, vinoteke Dušana Filakovića „Pannon Borbolt“, obiteljskog poduzeća „Aqua Vitae Gyerman“, Tome Kiš-Marića, Franck d. o. o. iz Zagreba, Zrinke i Darka Merda (Drijen d. o. o.) iz Zagreba te Ureda glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu.

Branka Pavić Blažetin

Bogatstvo...

FOTO: DUNANTÚLI NAPLO

Hrvatska gimnazija počela je s radom u utorak 30. kolovoza 1983. godine.

CROATIADA 2024.

Svečana dodjela nagrada likovnog natječaja

Hrvatska državna samouprava i Hrvatska škola Miroslava Krležje organizirale su svečanu dodjelu nagrada likovnog natječaja. Dodjela se održala uz prigodnu izložbu nagrađenih radova u auli Hrvatske škole Miroslava Krležje 11. ožujka 2024. godine.

Nakon pozdravnih riječi ravnateljice Hrvatske škole Miroslava Krležje Janje Živković Mandić izložbu pod nazivom „U svijetu bajki / U svijetu stihova“ otvorio je predsjednik HDS-a Ivan Gugan. Zatim je slijedilo proglašenje rezultata i dodjela nagrada Nagradnog likovnog natječaja Croatiada 2024. Događanje je moderirala narodnosna koordinatorka HDS-a odgovorna za školske priredbe Eva Molnar-Muić, a nagrade je nagrađenima dodijelio predsjednik HDS-a Ivan Gugan.

Kako je za Hrvatski glasnik izjavila narodnosna koordinatorka HDS-a odgovorna za školske priredbe Eva Molnar-Muić, natječaj je raspisan za djecu hrvatskih vrtića i za učenike osnovnih i srednjih škola u Mađarskoj – za vrtiće na temu „U svijetu bajki“, a za

Dio nagrađenih

Dio nagrađenih

Sretan je bio i predsjednik HDS-a Ivan Gugan

škole na temu „U svijetu stihova“. Polaznici u dječjim vrtićima uz pomoć odgojiteljica trebali su izabrati jednu priču koju najviše vole i izraditi crtež o tome. Uz crtež je odgojiteljica napisala i kratak opis.

Što se tiče školaraca, bilo je slično, no umjesto priče oni su trebali odabrati jednu pjesmu hrvatskih književnika u Mađarskoj i napraviti ilustraciju za nju. Naravno, oni su također morali napisati jedan kratak opis.

Na natječaj je pristiglo 220 crteža iz 17 odgojno-obrazovnih ustanova u kojima se

Učenici iz Kerestura

odvija odgoj ili nastava Hrvatskoga jezika i književnosti te Narodopisa. Iz vrtića je pristiglo 45 crteža. Crteže su poslali vrtićari iz HOŠIG-a, Santova, Pečuha, Sambotela i Martinaca. Školari su crteže poslali iz HOŠIG-a, Petrova Sela, Dušnoka, Salante, Mohača, Šikloša, Lukovišća, Kerestura, Serdahela, Hrvatske škole Miroslava Krležje i Hrvatske škole Santova.

U kategoriji nižih razreda poslan je 131 crtež, a u kategoriji viših razreda 42 crteža, dok su u kategoriji gimnazijalaca poslana

Učenice iz Salante

tek dva crteža. Radove je vrednovala nastavnica likovnog odgoja Estera Šarkić iz Budimpešte ocjenjujući implementaciju ideje, kompoziciju, korištenje boja i tehnike, je li prikaz primjeren dobi djeteta te izbor i uporabu odgovarajućeg pribora za crtanje. Budući da se crtanje odvija u školama na satu Likovne kulture, kod crteža se može otkriti i podupiruća pomoć nastavnika. Prema prosudbi Estere Šarkić izabrano je 50 najuspješnijih radova od kojih je napravljena izložba, a pri kraju godine bit će tiskan i zidni Dječji kalendar za 2025. godinu. Svi nagrađeni likovni radovi mogu se pogledati na mrežnim stranicama Hrvatske državne samouprave (www.horvatok.hu).

Projekt je ostvaren uz potporu: NKUL-KP-1-2024/2-000223.

Najmlađe sudionike dopratila je obitelj

NAGRAĐENI

KATEGORIJA VRTIĆA:

1. mjesto – **Ármin Bojić** (HOŠUD „Santovo“)
2. mjesto – **Noémi Peley** (HOŠIG)
3. mjesto – **Viola Hum** (Martinci)

POSEBNE NAGRADE: **Marko Hariš** (dječji vrtić „MK“), **Emma Buri** (dječji vrtić „MK“), **Gergő Hirtenberg** (HOŠUD „Santovo“), **Sofija Isabel Contreras** (HOŠIG), **Jana Đurić** (HOŠIG), **Lilla Purget** (HOŠIG), **Alíz Tavaszi** (dječji vrtić „MMM“), **Jázmin Bogdán** (Martinci)

To je moj crtež!

KATEGORIJA 1. I 2. RAZREDA:

1. mjesto – **Csenge Bogdán** (2. r. OŠ „Lukovišće“)
2. mjesto – **Dora Panker** (2. r. OŠ „KZ“, Serdahel)
2. mjesto – **Alex Répás** (2. r. OŠ „NZ“, Kerestur)
3. mjesto – **Lara Míra Szellár** (1. b r. OŠ „Mohač“)
3. mjesto – **Zorka Pávkovics** (1. b r. OŠ „Mohač“)

POSEBNE NAGRADE: **Lena Goják** (2. a r. HŠ „MK“), **Milena Ištoković** (2. a r. HŠ „MK“), **Viktória Molnár** (1. r. HOŠIG), **Luna Bengyeszkov** (1. r. HOŠIG), **Jázmin Keshl** (1. r. HMDNOŠ „Petrovo Selo“), **Anna Teklits** (2. r. HMDNOŠ „Petrovo Selo“), **Liza Szollár** (2. r. OŠ „KZ“, Serdahel), **Rózi Júlia Virovecz** (1. r. OŠ „NZ“, Kerestur), **Jázmin Horváth** (2. b r. OŠ „Mohač“), **Karina Milena Kovács** (2. b r. OŠ „Mohač“), **Dóra Vincze** (2. a r. OŠ „Dušnok“)

KATEGORIJA 3. I 4. RAZREDA:

1. mjesto – **Hédi Farkas** (3. r. OŠ „NZ“, Kerestur)
2. mjesto – **Marina Jaksics** (3. b r. OŠ „Mohač“)
3. mjesto – **Zsófi Marton** (3. b r. OŠ „Mohač“)

POSEBNE NAGRADE: **Oliver Orsós** (4. r. OŠ „Lukovišće“), **Gréta Kánya** (4. r. OŠ „Lukovišće“), **Gábor Harangozó** (3. r. HMDNOŠ „Petrovo Selo“), **Enikő Sánta** (4. r. OŠ „NZ“, Kerestur), **Árpád Andrasek** (3. r. OŠ „NZ“, Kerestur), **Mira Vargovics** (4. r. OŠ „NZ“, Kerestur), **Olivér Lénárt** (3. r. OŠ „Mohač“)

Lijepo je darivati

KATEGORIJA 5. I 6. RAZREDA:

1. mjesto – **Alexandra Tóth** (5. r. OŠ „Salanta“)
2. mjesto – **Ružica Rác-Szabó** (6. r. HOŠIG)
3. mjesto – **Dorka Memon** (5. r. HŠ „MK“)

POSEBNA NAGRAĐA: **Adél Helén Kollár** (5. r. HŠ „MK“), **Lea Gomorka** (5. a r. HŠ „MK“), **Natalija Orsós** (5. r. OŠ „Salanta“), **Mark Bogdán** (5. r. OŠ „Lukovišće“), **Natalija Bányai** (5. r. OŠ „Lukovišće“), **Emília Kata Mocsay** (5. r. HOŠIG)

KATEGORIJA 7. I 8. RAZREDA:

1. mjesto – **Lilla Bengyeszkov** (8. r. HOŠIG)
2. mjesto – **Luca Jović** (7. r. OŠ „Lukovišće“)
3. mjesto – **Sára Varga** (8. r. OŠ „Dušnok“)

KATEGORIJA GIMNAZIJALACA:

Posebna nagrada: **Annamaria Ivancev** (12. r. HOŠIG)

Branka Pavić Blažetin

Cvitna nedilja, Macicina nedilja, Cvetna nedela, Cvetnica...

Iza prvog smo dana Velikoga tjedna – Cvjetnice, Nedjelje palmi ili Muke Gospodnje. U Martincima je prije nedjeljne svete mise mjesni župnik Ilija Čuzdi ispred crkve posvetio „micice“ (pupoljke vrbe). Za tu su prigodu članice Ženskog pjevačkog zbora „Korjeni“ s kanticom Ančikom Gujaš otpjevale pjesmu „Palmica već je procvala“. Nakon posvećenja slijedila je sveta misa na kojoj je zbor uz pratnju kantorice pjevao pasiju. Prema narodnom vjerovanju posvećena „micica“ ima zaštitnu snagu. Nakon svete mise odnosila bi se kući te se stavljala u prozor, na vanjsku gredu, u vazuu, na kućni oltar ili za svetu sliku. Prema vjerovanju posvećena grančica ima moć zaštite od raznih bolesti i elementarnih nepogoda – posebice groma i tuče te drugih pošasti. Ako je velik vihor, tad se posvećena grančica spali u peći. Nosila se ona i na grobove, na polja i u vinograde. One grančice koje su ostale u crkvi za Pepelnicu bi se sljedeće godine spalile i time bi se pepeljali vjernici u crkvi. Ženski pjevački zbor „Korje-

Mjesni župnik Ilija Čuzdi ispred crkve posvetio je „micice“ (pupoljke vrbe)

ni“ s Ančikom Gujaš te bračnim parom Bénom i Jelkom Keszthelyi blagdan Velikog petka u martinačkoj je crkvi u sklopu svete mise na hrvatskom jeziku pjevao Muku Gospodina Isusa Krista po Ivanu.

BPB • Foto: EMMA

Običaji podravskih Hrvata u Hrvatskoj kronici

Vazmeno kolo ispred lukoviške crkve

Televizijska emisija na hrvatskom jeziku *Hrvatska kronika* javnog državnog servisa MTVA, koja traje 26 minuta, prikazuje se svake srijede od 6:45 na televizijskom kanalu Duna, a ponavljanje je emisije istoga dana u 13:20 na televizijskom kanalu Duna World. Nedavno je televizijska ekipa Hrvatske kronike na čelu s urednicom Renatom Balatinac snimala u Martincima i Lukovišću, a gledatelji su emisiju sa snimljenim priložima mogli pogledati u tjednu koji je slijedio nakon Uskrsa. S terena nam je urednica Renata Balatinac poslala nekoliko fotografija koje nam dočaravaju atmosferu sa snimanja.

BPB • Foto: Renata Balatinac

Svećenici Vladimir Škrinjarić i Jozo Egri

Okupljeni vjernici

U organizaciji Rimokatoličke župe Martinci, Hrvatske samouprave Martinaca i Hrvatskog kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ u Martincima je 8. travnja obilježena jedna od dviju martinačkih bučura: Sedovenica – Blagovijest. Svetu misu na hrvatskom jeziku služio je župnik iz Šeljina te rođeni Martinčanin Jozo Egri i s njim župnik iz Podravske Moslavine Vladimir Škrinjarić. Nakon svete mise slijedio je koncert žena iz KUD-a „Podravina“ i KUD-a „Drava“ te martinačkih Hrvatica. Nakon svete mise druženje je nastavljeno u domu kulture uz podravske svirače.

BPB • Foto: Renata Balatinac

Mala stranica

SESTRE BENDJESKOV VOLE CRTATI, KAZIVATI STIHOVE I PISATI POEZIJU

Lilla Bendjeskov i njezina sestra Luna vole crtati. Lilla voli i kazivati stihove – i na školskom natjecanju u kazivanju stihova, ali i na državnom natjecanju Croatiada postiže zapažene rezultate. I Lilla i Luna učenice su budimpeštanskoga HOŠIG-a. Luna Bendjeskov učenica je prvoga razreda, a Lilla učenica osmoga razreda. I na likovnom natječaju Croatiada ove godine i jedna i druga postigle su lijepe rezultate. Posebnu nagradu u kategoriji 1. i 2. razreda osvojila je Luna, a prvo mjesto u kategoriji 7. i 8. razreda Lilla.

Lilla redovito šalje svoje likovne radove na Međunarodni likovni u Iserlohn. Na natječaju za 2024. na temu „Očuvanje i zaštita mora i voda” obje sestre poslale su svoje radove, a Luna je između pristiglih više od 1200 radova iz 120

škola i udruga te iz osam zemalja u kategoriji 1. – 4. razreda osvojila treće mjesto. Prva izložba nagrađenih radova bila je u Institutu Ruđer Bošković u Zagrebu 8. travnja 2024. godine.

Sestre ne sudjeluju samo na natječajima Croatiade nego i na mnogim drugim raspisanim natječajima za likovno izražavanje, a mentor i profesor Zoltán Csomos uvijek je spreman pomoći. Ove se godine Lilla natjecala i sa slikom koju je nacrtala na temelju naslovnice Hrvatskoga kalendara 2023., što nas posebno raduje. Na Croatiadinu likovnom natječaju prvo mjesto u svojoj kategoriji osvojila je sa slikom „Stari begeš”, uz koju je predala i istoimenu pjesmu koju je napisala.

Branka Pavić Blažetin

STARI BEGEŠ

Dugoj noći zora je svanula
pripit svat nadnicu isplatio.
Došlo vrime kući poći
stari begeš na leđima
nosi brime svog života.

Na puti do salaša
Žučo ga pratio.
I on je neku kosku iz svatova dobio,
Dica su ga ispred kuće
veselo čekala
možda je i za njih neki slatkiš ostao.

Svakome je nešto podario
stari inštrument u sobicu stavio.

Jutro je
vrime je na polje poć.

Lila Bendjeskov

Suradnja na obostranu korist

Osnovna škola „Nikola Zrinski“ iz Kerestura prije osam godina uspostavila je suradnju s Osnovnom školom Retkovec iz Zagreba. U sklopu suradnje redovito se odražavaju usavršavanja za nastavnike hrvatskoga jezika, radionice za djecu, a zagrebačka ustanova za učenike keresturske škole jedanput godišnje organizira petodnevni boravak u glavnom gradu Hrvatske. Prije proljetnog odmora, 26. ožujka, skupina iz Zagreba sudjelovala je na uskrsoj radionici u Keresturu, a isti je dan održano i usavršavanje za nastavnike hrvatskoga jezika.

Suradnja dviju ustanova zapravo je rezultat suradnje Odjela za kroatologiju Fakulteta hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu i Osnovne škole „Nikola Zrinski“ iz Kerestura. Studenti iz Zagreba tijekom školske godine hospitiraju i održavaju vježbe u keresturskoj školi, a zauzvrat su keresturska djeca gosti zagrebačke Osnovne škole Retkovec, koja se također uključila u projekt. Naravno, iza te su suradnje i mnogi pojedinci koji je pokreću i aktivno sudjeluju u njoj ne mareći za vrijeme koje ulažu. Te su osobe ravnatelj dviju ustanova, Beata Hermann i Jako Šuker, odnosno nastavnice hrvatskoga jezika

Sudionici usavršavanja

Na usavršavanju

Marica Motik i Zrinka Katalinić te Biserka Kiš, Henrieta Novak i Veronika Vuk. Budući da nastavnicima hrvatskoga jezika uvijek dobro dođe metodička pomoć, kolegice iz Hrvatske uvijek se pripremaju s raznim metodama obrade nastavnih jedinica. Marica Motik, stručnjakinja dramske pedagogije, predstavila je nekoliko metoda u vezi s razumijevanjem, npr. kako je djeci najlakše pronaći najvažnije podatke iz nekog teksta odnosno kako mogu motivirati djecu na razgovor o određenoj temi. Sudionici usavršavanja i sami su isprobali zadatke koji su vrlo korisni u nastavi.

„Uvijek nam je drago kad nam dolaze kolegice iz Hrvatske – donesu nam neke nove ideje, metode, razgovaramo o aktualnim zadacima obrazovanja, učimo i neke nove izraze, a one se upoznaju s kulturom naše hrvatske narodnosti“, rekla je učiteljica Biserka Kiš, koja je i voditeljica metodološke radne skupine za hrvatski jezik u ustanovi. „Suradnja ima obostranu korist“, rekla je Marica Motik i dodala: „Mislim da je veliko bogatstvo djeci u Keresturu poznavati hrvatski jezik, makar i ne živjeli u Hrvatskoj. Poznavanje raznih jezika obogaćuje čovjeka, a poznavanje jezika vlastitih predaka

pogotovo. Kako bismo im pomogli u učenju hrvatskoga jezika, pozivamo ih kod nas, u našu školu, kad imamo Integracijski dan i razne radionice u koje se uključuju i keresturska djeca. Vidjeli smo kako su djeca u početku zbunjena, ali se za par dana prijatelje.

Najmlađi uče čuvati običaje

Tijekom naših susreta i mi učimo od pomurskih Hrvata kako treba čuvati narodne običaje jer se oni nažalost u gradovima gube“, rekla je nastavnica Marica. Sljedeći susret predviđa se u lipnju u Zagrebu, kad će se keresturski učenici upoznati sa znamenitostima grada Zagreba i družiti se sa svojim vršnjacima u Osnovnoj školi Retkovec. Na kraju jednodnevnog posjeta učenici zagrebačke škole sa svojim nastavnicama uključili su se u radionicu izrade pisanica. Program već godinama materijalno potpomaže Hrvatska samouprava Kerestura, a radionicu izrade pisanica potpomogla je Hrvatska samouprava Zalske županije.

Beta

Dvojezični križni put u Keresturu

U Župi Uzvišenja Svetoga Križa u Keresturu 22. ožujka, na Žalosni petak, priređen je dvojezični križni put koji su zajedno predvodili mjesni župnik Csaba Vaslabán, župnik Župe Uznesenja Blažene Djevice Marije u Molvama o. Zdravko Tuba i župnik Župe Svetog Leonarda iz Goričana Josip Drvoderić.

Molitve na pojedinim postajama na oba jezika čitali su učenici i nastavnici Osnovne škole „Nikola Zrinski“, a počast križnom putu dali su i Zrinski kadeti. Stara je kršćanska tradicija povezana s Velikim tjednom Žalosni petak Majke Božje, koji se obilježava u petak prije Cvjetnice. Taj dan obilježava boli i patnje Djevice Marije oko Kristove muke, muke njezina ljubljenog Sina. Keresturska župa prije dvije godine započela je suradnju s molvanskom župom iz Hrvatske kako bi se jačala vjera na hrvatskome jeziku u mjestu. U tome svesrdno pomažu župnici Zdravko Tuba iz Molvi i Josip Drvoderić iz Goričana. Učiteljice hrvatskog jezika na nastavi su s djecom uvježbavale hrvatske tekstove kako bi čitanje na postajama bolje išlo, a mjesni župnik i hr-

Djeca u molitvi

vatski župnici naizmjenično su na mađarskom i hrvatskom jeziku vodili križni put. Križnom putu nazočio je i počasni konzul Republike Hrvatske u Velikoj Kaniži dr. Atila Kos.

Beta

Velečasni Sabolč Tomašković

Hrvatska misa i trojezični križni put u Kačmaru

Od zaređenja za svećenika velečasni Sabolč Tomašković iz Kačmara, koji se ovih dana nalazi na studiju crkvenog prava u Rimu, kad je god u mogućnosti služi misna slavlja na hrvatskom jeziku u svojem rodnom selu, ali i u drugim naseljima. Sudjeluje na raznim hrvatskim priredbama. Tako je na Veliki petak u župnoj crkvi u Kačmaru predvodio trojezični križni put na hrvatskom, mađarskom i njemačkom jeziku. Na drugi dan Uskrsa, na Vodeni ponedjeljak, predvodio je i misno slavlje na hrvatskom jeziku za bunjevačke Hrvate koji su osim iz Kačmara došli i iz obližnjih naselja – Aljmaša, Baje i Bikića. Sudjelovao je i na drugim uskrsnim obredima u Svetom trodnevlju.

S. B.

Foto: Facebook – Teza Balázsics Lászlóné

POŠTOVANI PODUPIRATELJI!

Zaklada za hrvatsko školstvo u Mađarskoj (zakladahds.hu) 2023. godine svojim je djelovanjem doprinijela ostvarenju brojnih odgojno-obrazovnih sadržaja od kojih izdvajamo donaciju suvremene metodičke literature visokoj školi Józsefa Eötvösa u Baji, sufinanciranje troškova IV. vjerskog kampa u Podravini, izdavanje godišnjaka u povodu 70. obljetnice Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu u Pečuhu, pretplatu časopisa Katedri za hrvatski jezik i književnost Filozofskog Fakulteta u Pečuhu i nabavu poklona (knjiga) za sudionike državnog natjecanja Croatiada. Primarni je cilj Zaklade i nadalje pružati potporu pripadnicima hrvatske nacionalne manjine tijekom tuzemnog i inozemnog školovanja u obliku isplata stipendija. Prioritet je Zaklade područje hrvatskog odgoja,

obrazovanja te znanstveno-istraživačkoga djelovanja kao i podržavanje međusobnih veza hrvatskih zajednica, baštinstvenje vrijednosti i tradicija Hrvata u Mađarskoj.

U skladu s ovim ciljevima pozivamo zainteresirane odgojno-obrazovne ustanove da nam se do **31. svibnja 2024. godine** obrate na e-adresu zaklada.hds@gmail.com sa svojim prijedlozima i planiranim aktivnostima koji bi se mogli ostvariti u obliku suradnje.

Kako bi se i nadalje osiguralo kontinuirano i uspješno djelovanje Zaklade, ljubazno vas molimo da podržite naš rad uplatom 1 % poreza za osobni dohodak.

Porezni broj: 19039633-1-42

dr. sc. Tímea Bockovac
predsjednica Upravnoga vijeća

Poziv Hrvatske samouprave Kačmara Uređivanje bunjevačkog spomen-groblja

„Posljednjih godina vidjeli smo mnogo uklonjenih nadgrobnih spomenika u zapuštenom dijelu senčanskog groblja. Stoga smo smatrali da bi bilo dobro spasiti što više ovih, uglavnom zastarjelih grobnih mjesta, odnosno nadgrobnih spomenika koji se planiraju zamijeniti. Po uzoru na bunjevačko spomen-groblje u Gari i mi bismo slično uredili u senčanskom groblju u Kačmaru.“ Stoji tako uz ostalo u pozivu Hrvatske samouprave Kačmara uz napomenu da je mjesto budućeg bunjevačkog spomen-groblja još u fazi usuglašavanja. Mole se svi zainteresirani koji u obitelji, rodbini ili u krugu po-

znika imaju stari bunjevački nadgrobnih spomenik koji više ne održavaju ili će ga zamijeniti novim, a voljni su da se premjesti u jedno spomen-groblje, da se čim prije jave Hrvatskoj samoupravi Kačmara odnosno predsjednici Tezi Vujkov Balažić na +36 30 458-8775 ili zastupnicama Margitki Tupčija Išpanović na +36 30 456-9285 i Anici Matoš na +36 79 468-115. Kako se ističe u pozivu, može to biti i nadgrobnih spomenik na mađarskom jeziku. Ujedno se mole svi Kačmarci da isto upitaju rodbinu, prijatelje i poznanike koji više ne stanuju u Kačmaru, a imaju nadgrobnih spomenik u senčanskom groblju

Stari nadgrobnih spomenik

Zapušteni dio groblja

(jer nemaju svačiji kontakt). Svi zainteresirani moraju se izjasniti popunjavanjem obrasca koji je dostupan u Načelničkom uredu Kačmara, a molba se može predati osobno ili u pismu na adresu: Hrvatska narodna samouprava sela Kačmara, 6455 Katymár, Szent István király utca 27. Početak radova planira se već za proljeće 2024. Vrlo rado prihvaćaju svaku pomoć – bilo ponudu strojeva bilo društveni rad poduzetnih pojedinaca.

S. B.

Foto: Iz arhive Hrvatskog glasnika

ALJMAŠ – Na posljednjoj sjednici Zastupničkog vijeća Samouprave grada Aljmaša održanoj 26. ožujka raspisan je natječaj za podupiranje civilnih udruga za 2024. godinu. Okvirna sredstva određuju se svake godine Proračunom Samouprave grada Aljmaša. Novčana potpora daje se za funkcioniranje ili za programe. Između ostalih među glavnim djelatnostima koje se podupiru i narodna je djelatnost. Natječaj je otvoren do 30. travnja, a odluka o potpori usvojit će se najkasnije 31. svibnja 2024. godine. Poziv na natječaj, obrazac za natječaj i izjava natjecatelja dostupni su na adresi www.bacsalmas.hu.

SANTOVO – Kako nas je izvijestio predsjednik Stipan Kovačev, Državna udruga šokačkih Hrvata svoju redovnu godišnju skupštinu održat će u petak 26. travnja 2024. u santovačkoj Čajani (Teház, Trg Flóriána Alberta 1) s početkom u 18 sati. Prije sjednice planira se uplata godišnje članarine i registracija nazočnih članova. Na dnevnom redu skupštine bit će izvješće o prošlogodišnjem radu i financijama te planu rada za tekuću 2024. godinu. Svima će pravodobno biti poslana pozivnice s dnevnim redom. Ujedno je pozvao članstvo i prijatelje da podupru njihov rad preuputom 1 % poreza na porezni broj udruge: 19044259-1-03.

DUŠNOK – Kako je objavljeno na Facebook profilu Dusnoki rácok / Dušnočki Raci, još 2021. godine snimili su nosač zvuka s nekoliko pjesama *Tradicionalna dušnočka racka svadba*. Snimljen je uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske. Ujedno zahvaljuju sudionicima – KUD-u „Biser“, KUD-u „Tanac“, orkestru „Zabavna industrija“ i TV-u „Dusnok Világa“. Deset prepoznatljivih rackohrvatskih pjesama – „Oj, halasi, halasi“, „Sone mi strane“, „Na Hatiću“, „Gazi, gazi divojčica“, „Oko moje“, „Zafajivam ocu“, „Bečarac“, „Tri su zvezde“, „Sejem žito“ i „Ester“ – sad možete poslušati i na YouTubeu (youtu.be/8r49IKPPVX4?si=4R-5sU72MRnqRAR9W).